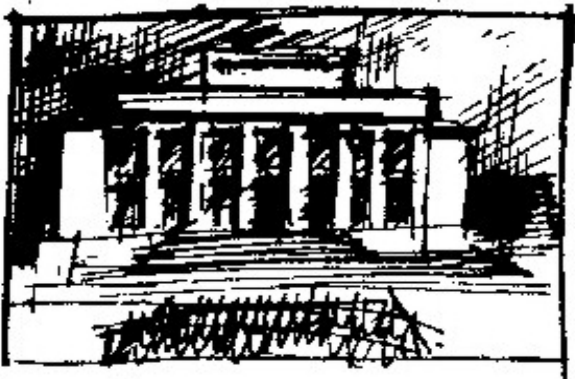

ZPRAVODAJ

Spolek přátel Národního divadla Brno

www.kpob.cz

Vážení přátelé opery, baletu a činohry

první „prázdninový“ Zpravodaj vyšel v r. 2012. Dovolte ocitovat v úvodu jeho závěrečné věty: „Jestliže čtete tyto řádky, patříte k okruhu privilegovaných lidí, kteří následují svoji nejnítějnější potřebu umění, potřebu, kterou je tak těžké naplnit v dnešním hlučném, znečištěném a uspěchaném materialistickém světě. Tento hlas, vycházející odněkud zevnitř, může být často přeslechnut v každodenním hektickém životě, může být ignorován a časem zapomenut a z nás by se mohly stát jednotvárné a prázdné bytosti, které mistrovsky zvládají povrchové žití, zatímco jejich duše hladoví. Naše touha po umění zajišťuje pochopení života ve všech jeho detailech a umožňuje nám prožívat jej v plné kráse. Umění je manifestem nejvyššího lidského principu...“ (A. Markovič, dirigent – kráceno)

PRÁZDNINOVÁ NABÍDKA NÁRODNÍHO DIVADLA BRNO

13. 8. 2017 – Simona Šaturová: BEL CANTO (Rossini, Verdi, Donizetti, Bellini...) – Špilberk

25., 27., 28. a 29. 8. 2017 – Z. Jírotka: Saturnin – Biskupský dvůr

26. 8. 2017 – N. N. Taleb, B. Holiček, I. Smejkalová: Černá labuť – Biskupský dvůr

29. 8. 2017 – G. Puccini: Tosca – Špilberk

31. 8. 2017 – G. Verdi: Nabucco – Špilberk

2. 9. 2017 – A. Ponchielli: La Gioconda – Špilberk

3. 9. 2017 – G. Bizet: Carmen – Špilberk

1. – 5. 9. 2017 – Balet ND Brno: fragmenty z repertoáru a ukázky z připravovaných projektů – Biskupský dvůr

16. 9. 2017 – G. Verdi: La Traviata – Špilberk

Zprávy výboru:

- **Čtěte pozorně – důležité!** V důsledku rekonstrukce v Janáčkově divadle se budou výborové schůze SPNdB konat v jiných prostorách (pravděpodobně v REDUTĚ – místo bude upřesněno v dalším Zpravodaji), termín první středa v měsíci zůstává v platnosti. V době prázdnin se výborové schůze NEKONAJÍ. První schůze výboru v nové divadelní sezoně se uskuteční ve středu 6. 9. 2017.
- Stále máme zájem o rozšíření naší „letky“, která distribuuje programy a propagační materiály NdB a také o rozšíření míst propagace. Pokud máte čas a zájem o tuto činnost, přihlaste se u koordinátorky paní Nollové, která podá veškeré potřebné informace. Kontakt: 774 919 024.

Naši jubilanti v červenci (kulaté a půlkulaté narozeniny v pořadí dle členských čísel)

Eliška Straková	Anna Nováková	Karel Sommer
PhMr. Marta Frolišková	Antonín Sedlák	Anna Basovníčková
Mgr. Marta Palatová	Mgr. Jana Wagnerová	Helena Vobecká
Ludmila Horáková	Ing. Miroslav Řepa	Ing. Miloslav Ohera
Alexandra Valičová	Marie Svobodová	Eliška Klímová
Ilja Langšádlová		

Naši jubilanti v srpnu (kulaté a půlkulaté narozeniny v pořadí dle členských čísel)

Ing. Marta Šimečková	Olga Vlašínová	Ing. Antonín Hutař
Eleonora Vlčková	Ing. Anna Motková	Eva Juráková
Libuše Zajíčková	Mgr. Jarmila Krejčíková	MUDr. Jiří Chvála
Ing. Alena Matzkeová	Jiřina Knotková	MVDr. Mirko Vyskočil
Mariel Bauerová	Jiřina Křeslová	Milada Orská
Jiří Štěpán	Ing. František Juráň	

Vážení jubilanti, členové výboru SPNdB Vám upřímně přejí hodně štěstí, spokojenosti a zdraví. Radujte se z maličkostí a nikdy neztrácejte dobrou náladu.

Divadelní jubilea, vzpomínky - červenec

3. 7. 1977 se narodil basista Zdeněk Plech. Vystudoval brněnskou konzervatoř a JAMU. Během studií se stal laureátem mezinárodní pěvecké soutěže M. Schneidera – Trnavského (1998) a finalistou belcantové soutěže Ferrucia Tagliaoiho (Graz 2002). Byl sólistou NdB, kde nastudoval víc než 20 rolí, od r. 2004 je angažován v pražském ND. Často vystupuje v zahraničí (od r. 2006 je stálým hostem Canadian Opera Compeny v Torontu). Bohatý je i jeho koncertní a oratorní repertoár. Podílel se na nahrávkách Janáčkových oper. V r. 2008 natočil své první sólové CD s Biblickými písněmi A. Dvořáka. Zkomponoval dva muzikály (Marnotratný syn, Kazatel).

9. 7. 1972 zemřel tenorista Josef Otakar Masák (*27. 12. 1899). Profesionální dráhu začal ve vinohradské opeře, odtud přešel do Uranie, pak do vídeňské Lidové opery. V l. 1924 – 26 byl angažován v Olomouci, od r. 1926 v pražském ND, kde s krátkými přestávkami působil až do r. 1961. Patřil k oporám souboru. Z rolí: Jíra, Mířa Karamazov, Kozina, Tannhäuser, Lohengrin, Max, Cavaradossi, Ctírad, Heřman, Dalibor.

11. 7. 1807 se narodil tenorista Josef Ticháček. V r. 1830 se stal sbormistrem vídeňské Dvorní opery, v l. 1834 – 38 byl sólistou ve Štýrském Hradci. V období 1838 – 70 byl předním tenoristou drážďanské opery, prvním představitelem Rienziho a Tannhäusera v operách R. Wagnera, jehož byl pomocníkem a přítelem.

14. 7. 1912 se narodila sopranistka Jaroslava Procházková (†22. 12. 1978). První angažmá v Uranii bylo činoherní, v Plzni (1932 – 34) a v Hradci Králové (1934 -35) zpívala v operetě. Po krátkých angažmá v Olomouci a Č. Budějovicích byla přijata do Divadla 5. května (Aida, Tosca). Hostovala ve Vídni (1947 – 49 – Turandot) a ve Štýrském Hradci (1948 – Aida, Tosca). Po sloučení Opery 5. května s ND Praha zde působila až do r. 1973.

15. 7. 1992 zemřela sopranistka Milada Jirásková (*15. 11. 1908). Absolventka filozofické fakulty UK zpěv studovala soukromě. V r. 1937 nastoupila do plzeňské opery, poté působila v Bratislavě a od r. 1939 v pražském ND. Z rolí: Violetta, Nedda, Terinka, Micaela. Od 50. let asistovala režisérům. Záslužná byla její činnost překladatelská, režisérská (Prodaná nevěsta v Albánii) a pedagogická na konzervatoři a JAMU.

15. 7. 1952 se narodil Zdeněk Prokeš, český tanečník, choreograf, pedagog a divadelní ředitel. Obsáhlý životopis si dovoluujeme krátit pomocí dat:

- baletní škola K. Pirníka a baletní přípravka baletu ND Praha
- taneční oddělení Konzervatoře – absolvováno r. 1971

- AMU – katedra tance – ab. 1979 (titul Mgr.)
- zahraniční stáže – Polsko, Belgie (M. Bėjart), studijní pobyty – Francie
- 1971 – 79 – tanečník v Hudebním divadle Karlín
- 1979 – 83 – SD Ostrava – choreograf
- 1983 – 1990 – HD Karlín – šéf baletu
- 1991 – 2004 – choreograf a šéf baletu ND Brno
- 2003 – 2007 – ředitel ND Brno
- od r. 2007 – poradce ředitele ND Praha
- od r. 2009 – vedoucí odboru vnějších vztahů
- od r. 2010 – umělecký šéf pražské Laterny magiky (dosud)
- 1994 – 2011 – JAMU – vyučování choreografii a baletní dramaturgii
- 1995 – 2006 – Taneční katedra HAMU v Praze – vyučování choreografii a režii baletu.

☞ Další činnosti Zdeňka Prokeše: zakladatel (1990) a dlouholetý předseda Tanečního sdružení ČR, organizátor tanečních přehlídek a festivalů, člen odborných porot, správních rad, kolegií a komisí (ceny Thálie, grantová komise Ministerstva kultury, baletní a taneční soutěže). Choreografii baletů, oper, operet, muzikálů a činoher vytváří pro česká i zahraniční divadla a festivaly, spolupracuje s televizí, pro kterou vytvořil přes 80 choreografií pro baletní, operetní a revuální programy (např. Televarieté, Možná přijde i kouzelník...).

☞ 15. 7. 1977 se narodil dirigent David Švec. Studoval konzervatoř v Č. Budějovicích a JAMU (u J. Zbavitele a L. Máty). Zúčastnil se mistrovských dirigentských kurzů v Drážďanech (2000), absolvoval studijní pobyt ve Vídni (2002). Jako klavírista od r. 1998 spolupracuje s Pražským komorním orchestrem, od r. 2000 spolupracuje s Evou Urbanovou, v r. 2010 účinkoval s basbarytonistou A. Plachetkou, natočil několik snímků na CD. Již v době studia působil v Janáčkově opeře, kde dirigoval operní i baletní tituly. V r. 2003 nastoupil jako korepetitor a asistent dirigenta pražského ND, kde je nyní ve stálém dirigentském angažmá. Spolupracoval s většinou českých symfonických orchestrů. Hostuje v zahraničí (Barcelona, Paříž, Lyon, Vídeň). V r. 2014 vytvořil nový klavírní výtah Janáčkovy opery Věc Makropulos.

☞ 17. 7. 1957 se narodil barytonista Vratislav Kříž. Absolvent pražské konzervatoře první angažmá nastoupil v Ústí n. Labem (1983 – 87), poté sólista v pražském ND. Z rolí: Don Giovanni, Eugen Oněgin, Figaro, markýz Posa, Enrico, Přemysl, Bohuš... Věnuje se i písňové a oratorní tvorbě, má několik cenných nahrávek na CD (Libuše, Dalibor, Armida).

☞ 18. 7. 1917 se narodil barytonista Teodor Šrubař (†8. 7. 1979). Studoval práva a zpěv na brněnské konzervatoři. Od r. 1941 byl angažován do pražského ND. Z rolí: Přemysl, Rigoletto, markýz Posa, Telramund, Bludný Holanďan... Často hostoval v zahraničí (Brusel, Vídeň). Významná byla jeho činnost koncertní. Má řadu gramofonových, rozhlasových a televizních nahrávek.

☞ 21. 7. 1947 se narodil český tanečník Zdeněk Hanzlovský, dlouholetý sólista brněnského baletního souboru. Košický rodák po absolvování konzervatoře a vojenské prezenční služby přijal angažmá v Brně. Kultivovanou formou svých kreací hledal a objevoval cesty spontánnějšímu a vyrovnanějšímu uměleckému výrazu. Role, ve kterých se v Brně představil (a pamětníci si je mohou vybavit): Franz (Coppélia), Otrok (Šeherezáda), Adam (Stvoření světa), Otello, Spartakus, Princ (Labutí jezero, Popelka), Romeo, carevič Ivan (Pták Ohnivák), Don José a Toreador (Carmen), Ikaros, Muž (Svěcení jara), Radúz, vévoda Albert (Giselle), Oberon (Sen noci svatojanské), Pierot, Kolas (Marná opatrnost)... Z. Hanzlovský byl častým partnerem primabalerín Jarmily Manšingrové, Renaty Poláčkové, Marie Šlezingerové, Jarmily Bařinkové, Soni Zejdové.

☞ 22. 7. 1962 se narodila sopranistka Eva Dřízgová – Jirušová. Po absolvování brněnské konzervatoře se stala sólistkou v Olomouci, v r. 1984 přešla do Ostravy, kde se brzy stala oporou souboru a kde působí dosud. Z rolí: Mařenka, Taťána, Butterfly, Mimi, Bystrouška, Mélisanda... Pravidelně hostuje v pražském ND, má nahrávky v rozhlase i televizi. Je dvojnásobnou nositelkou Ceny Thálie.

☞ 23. 7. 1922 se narodila sopranistka Marie Burešová. Zpěv studovala na brněnské konzervatoři a JAMU. Během studia hostovala v brněnské opeře. V l. 1953 – 57 byla sólistkou v Olomouci, od r. 1957

až do předčasné smrti v r. 1963 sólistkou v Ostravě. Z rolí: Rosina, Violetta, Mimi, Donna Elvíra, Pamina, Alžběta...

☞ 24. 7. 1982 zemřela ve věku 71 let sopranistka Blažena Kosková. Začínala v Opera – Studiu, hostovala v Olomouci, Ostravě, Liberci, od r. 1942 byla angažována v Plzni, v l. 1945 – 51 působila v Brně. Z rolí: Rusalka, Vendulka, Mařenka, Eva, Jenůfa, Aida, Tosca...

☞ 27. 7. 1992 zemřel v nedožitých 62 letech tenorista Jiří Holešovský. Divadelní dráhu začínal jako tanečník. Pěveckou dráhu zahájil v r.1956 v kladenské operetě, v r. 1960 odešel do Prešova, odtud do Teplic a po roce do Ústí n. Labem. V l. 1968 – 91 působil v opeře brněnské, kde se nejlépe představil v operách moderních. Z rolí: Alfréd, Rudolf, Des Grieux, Jiří, Lukáš, Kudrjáš, Zlatohřbíték, Jurodivý, Albert Herring, Rehtor, Michálek, Principál, Ferda Mravenec, Kocour Mikeš...

☞ 31. 7. 1942 se narodil dirigent Jan Zbavitel. Rodák z Frenštátu p. Radhoštěm studoval na konzervatoři v Ostravě, dále pak na JAMU v Brně (dirigování u F. Jílka). Již v době studia (1968) byl korepeditorem opery a baletu a od r. 1971 pak 2. sbormistrem a dirigentem Janáčkovy opery v Brně. V letech 1979 – 85 byl šéfdirigentem v Ústí n. Labem, v l. 1985 – 92 dirigentem v Brně, současně dirigoval v ND a SO Praha. V l. 1992 – 94 byl dirigentem SND Bratislava, v l. 1994 – 99 a v r. 2003 působil jako umělecký šéf opery a dirigent v Brně. V l. 2004 – 06 pak jako umělecký šéf a dirigent opery v Plzni. Nastudoval více než 50 operních titulů (klasických i autorů 20. století), dvě desítky baletů (převážně klasických), řadu oratorií. Často působil v zahraničí, a to téměř ve všech zemích Evropy, dále i např. v Japonsku. Jen s brněnskou operou absolvoval téměř 50 zahraničních turné. Dirigoval i řadu koncertů symfonických i komorních orchestrů. Od r. 1987 se věnuje na brněnské JAMU pedagogické činnosti, v r. 2009 byl jmenován docentem.

Divadelní jubilea, vzpomínky - srpen

☞ 3. srpna oslaví významné životní jubileum sopranistka Daniela Straková – Šedrlová. Po absolutoriu brněnské konzervatoře byla rok členkou operního studia při ND Praha, odkud byla vyslána na studijní pobyt do Itálie (3 roky). Po návratu nastoupila do brněnské opery, kde stále působí. Vrozenou hudebnost školeného hlasu a umělecké kvality uplatňuje v řadě postav, které v Brně nastudovala – Micaela, hraběnka (Figarova svatba), Blaženka, Vendulka, Norina, Kněžka, Donna Elvíra....

☞ 9. 8. 1952 se narodil emeritní sólista brněnského baletu Jiří Kyselák. Taneční vzdělání: baletní škola I. V. Psoty, taneční oddělení brněnské konzervatoře, akademické choreografické učiliště v Petrohradě. Studia doplnil absolutoriem pedagogiky a choreografie na tanečním oddělení AMU v Praze. Po návratu nastoupil do taneční skupiny AUSu (během dvou let „vojenské“ služby absolvoval na 160 představení). Ze dvou velkých divadel, která mu v r. 1975 nabídla angažmá, zvolil brněnské, kterému zůstal věrný po celou kariéru. Vedle tvůrčí práce v divadle byl velmi úspěšný na tanečních soutěžích – ať jako sólista nebo partner či choreograf (Praha, Varna, Tokio, Ósaka, Košice, Bratislava). K významným postavám, které na jevišti vytvořil, se řadí: Spartakus, Princ a Rudovous, Tybalt, Merkucio, Korzár, Toreador, Theseus, Oberon, Puk, Danila (Kamenný kvítek), Kolas (Marná opatrnost), Černý král (Šach králi), Kaščeje (Pták Ohnivák), Šašek (Popelka), Modrý pták (Spící krasavice), Princ (Z pohádky do pohádky), Giko a Karen (Gajané)... J.Kyselák byl orientován na klasickou techniku, projevoval se jako typ charakterního tanečníka. Dlouhodobě se zabýval choreografií (Radúz a Mahulena, Čarodějná láska, Mládí, Coppélia). Vyučoval na tanečním oddělení brněnské konzervatoře.

☞ 12. 8. 1957 se narodil dirigent Petr Chromčák. Absolvent JAMU působil od r. 1986 jako sbormistr v Ostravě, od r. 1988 jako dirigent v Banské Bystrici, od r. 1990 v Českých Budějovicích, kde byl od r. 1992 šéfdirigentem. Dirigoval pohostinsky ve Státní opeře Praha. Jako dirigent orchestrů a sborů se uplatnil i v zahraničí (Rakousko, Německo, Belgie, Itálie). Známa je i jeho spolupráce s Českou televizí a rozhlasem.

☞ 20. 8. 1947 se narodil tenorista Vojtěch Filip. Již během studia na konzervatoři zpíval ve sboru opery ND Praha. Od r. 1978 byl angažován v Liberci, 1981 – 83 v Ústí n. Labem, 1983 – 84 v Brně, 1984 – 87 opět Ústí n. Labem (1983 – 86 stálý host teplické operety), od r. 1988 sólista ND Praha. Věnoval se i koncertní činnosti.

📄 23. 8. 1872 se narodil sbormistr a skladatel Jaromír Herle. Působil jako pedagog a sbormistr v Jugoslávii, v l. 1898 – 1920 byl členem vídeňské Dvorní opery (nejdříve jako zpěvák, později sbormistr). V l. 1921 – 36 sbormistr ND Praha. Poměrně rozsáhlé skladatelské dílo pro malou osobitost do vývoje české hudby nezasáhlo.

📄 27. 8. 1882 se narodil skladatel, sbormistr a pedagog Jaroslav Křička. Studoval v Praze a Berlíně. Působil v Rusku, po návratu byl sbormistrem Hlaholu, od r. 1919 profesorem pražské konzervatoře. Z díla: opery – Hipolyta, Ogaři, Jáchym a Juliána. Skladby pro děti, písně, sbory...

Osobnosti světové hudby - červenec

🎵 7. 7. 1937 se narodila ruská mezzosopranistka Jelena Vasiljevna Obrazcovová. Ještě před dokončením studia konzervatoře debutovala na scéně Velkého divadla v Moskvě. S tímto souborem hostovala v MET, Barceloně, Vídni, San Franciscu, Miláně.. Pohostinsky vystoupila i v ČR. Z rolí: Rosina, Hraběnka, Amneris, Marfa (Chovanština), Eboli, Carmen, Azucena, Maddalena. Disponovala hlubokým svěžím hlasem a temperamentním projevem. Zemřela v lednu 2015.

🎵 10. 7. 1982 zemřela rakouská sopranistka Maria Jeritzová (*6. 10. 1887 v Brně). Uměleckou kariéru zahájila ve sboru brněnského divadla. V r. 1906 debutovala v Olomouci. Poté se stala členkou vídeňské Lidové, od r. 1913 Dvorní (Státní) opery. Od r. 1921 pravidelně hostovala v MET. Od konce 30. let minulého století žila v Americe a v Hollywoodu natočila řadu filmů. V r. 1949 – 52 byla opět členkou opery ve Vídni. Vynikala v dramatických rolích – Tosca, Carmen, Elsa, byla první Straussovou Ariadou, zpívala Mařenku (Vídeň 1918) i Jenůfu (New York 1924).

🎵 11. 7. 1937 zemřel americký skladatel George Gershwin, syn ruských židovských emigrantů (*28. 9. 1898). Revuí Lady be good (1924) se prosadil jako skladatel muzikálů. Pokus o jednoaktovou černošskou operu Blue Monday nebyl úspěšný, ale dirigent jejího provedení požádal Gershwina o symfonickou skladbu – a vznikla Rhapsody in Blue. Vrchol Gershwina díla představuje opera Porgy a Bess (1935, Brno 1968). Skladatel zemřel předčasně na mozkový nádor.

Osobnosti světové hudby - srpen

🎵 22. 8. 1862 se narodil francouzský skladatel Claude Achille Debussy (†25. 3. 1918). Jeho hudební talent náhodně objevila jedna Chopinova žačka. Na pařížské konzervatoři vystudoval hru na klavír. S ruskou mecenáškou Meckovou pobýval jako její domácí pianista ve Švýcarsku, Itálii a Rusku. Vedle řady operních projektů hodlal zhudebnit příběh Tristana a Isoldy či Shakespearovu komedii Jak se vám líbí. Jeho jedinou dokončenou operou je Pelléas a Mélisanda (1902). Z dalších hudebních plánů nejvážněji uvažoval o zhudebnění dvou předloh E. A. Poea „Dábel ve věži“ a „Pád domu Usherů“, kde se hluboko noří do melancholie, která čišela již z Pélleas a která tvořila podle dochovaných fragmentů podstatu celého díla.

🎵 23. 8. 1937 zemřel francouzský skladatel Albert Roussel (*5. 4. 1869). Jako absolvent námořní akademie poznal v námořní službě i země Orientu. Pak studoval v Paříži hudbu. Orientální zážitky se promítly do opery Padmavatí. V opeře Zrození lyry se objevily prvky rituálních tanců. Děj opery Závěť tety Karolíny obsahoval komické prvky (světová premiéra 14. 11. 1936 v Olomouci). Umělecký vývoj skladatele byl dovršen 3. a 4. symfonií, klavírním koncertem a zvláště baletem Bacchus a Ariadna.

🎵 28. 8. 1867 se narodil italský skladatel Umberto Giordano (†12. 11. 1948). Studoval v Neapoli. Ještě jako student napsal operu Mariana. Následující opera Bídný život nebyla úspěšná. I opera Královna Diaz propadla. Největší úspěch přinesla skladateli opera André Chénier. Opery Fedora a Sibiř se zprvu těšily stejné popularitě. Následovaly opery Madame Sans Gêne, Vtipná kaše a lehčí opera Král.

Co chybělo v minulém Zpravodaji

✂ 18. března oslavila velmi významné životní jubileum operní a koncertní pěvkyně, mezzosopranistka Jitka Zerhauová. V l. 1972 – 76 studovala na gymnáziu, kde zpívala ve školním sboru Mladí madrigalisté a Dívčím pěveckém kvartetu a systematicky se připravovala na přijímací zkoušky na JAMU, které v r. 1976 úspěšně absolvovala. Již v době studia na sebe upozornila oceněním v soutěži Mikuláše Schneidera – Trnavského. Koncertovala, natáčela pro rozhlas a televizi, byla zvána k pohostinským vystoupením. Po absolutoriu JAMU krátce působila v Českých Budějovicích. 1. ledna 1982 nastoupila sólistické angažmá v opeře SND v Bratislavě (Amneris, Olga,

Dorabella...). Angažmá jí nabízela i Praha a Brno. Rozhodla se zůstat v Bratislavě a přijala poloviční úvazek v rodném Brně. V pražském ND hostovala (Cherubín, Donna Elvíra, Carmen, Závěš). Od r. 1987 přešla do Brna, v Bratislavě měla zkrácený úvazek. Další role: Fenena, Varvara, Ježibaba, Maddalena, Panna Róza, Amneris, Mariana... Pěvkyně disponuje vzácným hlasovým materiálem neobyčejné intenzity, velkého rozsahu a nádherného tónu. Přednosti svého mezzosopránu umocňuje dokonalou pěveckou technikou. Byla úspěšná v pěveckých soutěžích doma i v zahraničí (Toulouse, Moskva, Vídeň, Modena). Úspěšně vystupovala v kantátách, oratoriích, spolupracovala s rozhlasem a televizí. Hostovala v Moskvě, Sofii, Vilniusu, Oviedu, Florencii, Lucemburku, Ludwigshafenu atd. Za připomínku stojí akce její agentury AMNERIS – ať to byla matiné U rudého vola v Koblišné ulici nebo operní představení na Špilberku.

✂ 4. 6. 2002 zemřela mezzosopranistka Daniela Suryová (*14. 5. 1943). Ještě jako studentka Státní konzervatoře v Bratislavě byla angažována do operního souboru v Košicích (1963 – 69 - Fenena, Carmen, Eboli, Lola, Ježibaba, Olga, Amneris, Dalila). Od r. 1969 získala na doporučení režiséra V. Věžníka angažmá v Brně. Vedle již zmíněných rolí nastudovala další, např. Vlasta (Šárka), Datel (Příhody lišky Bystroušky), Klára (Zásnuby v klášteře), Pastuchyňa (Její pastorkyňa), Panna Róza (Tajemství), Soňa (Vojna a mír), Didona (Didó a Aeneas), Markéta (Vojcek), Třetí dáma (Kouzelná flétna), Zefka (Zápisník zmizelého), Anina (Růžový kavalír), Marfa (Chovanština), Glaša (Kát'a Kabanová), Maddalena (Rigoletto)... Bohatá byla i koncertní činnost pěvkyně. Méně známá je překladatelská a textařská činnost D. Suryové (libreta Verdiho opery Luisa Millerová, Saint – Saënsova Samsona a Dalily, Massenetovy Manon, Pucciniho Sestry Angeliky). Raritou snad světovou jsou její překlady písňových textů a operních árií do mezinárodního jazyka esperanta.

✂ 1. 6. 2017 zemřel po těžké nemoci šéfdirigent České filharmonie Jiří Bělohávek (*24. 2. 1946). Studoval na pražské konzervatoři a AMU (B. Liška, A. Klíma), absolvoval prázdninové kurzy ve Švédsku (S. Celibidache). Byl uměleckým vedoucím souboru Orchestra puellarum pragensis, dirigentem Čs. orchestru mladých filharmoniků, asistentem dirigentů ČF, dirigentem Státní filharmonie Brno (1972 – 77), Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK (1977 – 90), šéfdirigentem ČF (1990 – 91), od r. 1995 šéfdirigentem Pražské komorní filharmonie a Symfonického orchestru BBC (Řád britského impéria – 2012), od r. 2016 držitel čestného doktorátu AMU. Poslední hold vzdala umělci, který se již za svého života stal součástí naší národní kultury, Česká filharmonie, která uspořádala Vzpomínkový koncert 18. června. Bělohávkův někdejší žák Jakub Hrůša na něm oddirigoval k počtě svého profesora Dvořákovu Stabat Mater.

Z domova

✂ Koncert k zahájení sezony 2017/18 – 6. září 2017 od 17 hod. na Zelném trhu. Programová nabídka bude bohatá. Vůbec poprvé uslyší návštěvníci ukázky z opery zkomponované na objednávku NdB „Pravidla slušného chování v moderní společnosti“, kterou zkomponoval Michal Nejtek. Mezi další ukázky budou patřit čísla z připravovaných premiér. I soubor Baletu NdB si připraví ukázky z repertoáru. Open – air koncert bude řídit šéfdirigent Marko Ivanović. Vstup volný.

✂ PREMIÉRY DIVADELNÍ SEZONY 2017/18 – NÁRODNÍ DIVADLO BRNO

BALET: West Side Story (chor. Mário Radačovský) – výstaviště pavilon P; Gnawa/Falling Angels/Sarabande (chor. Nacho Duato, Jiří Kylián, Lukáš Timulák) – Mahenovo divadlo; Amadeus Mozart (chor. Carolina Isach Cogollos, Dan Datcu, Uladzimir Ivanou) – Reduta.

OPERA: Michal Nejtek: Pravidla slušného chování v moderní společnosti; Gaetano Donizetti: Nápoj lásky; Charles Gounod: Faust a Markéta – výstaviště pavilon P; Petr Iljič Čajkovskij: Piková dáma; Jiří Šeml: Kocour v botách – Reduta; Wolfgang Amadeus Mozart: Così fan tutte.

ČINOHRA: Marina Carr: U Kočičí bažiny; Ferdinand von Schirach: Teror; Homér: Odyssea; J. A. Pitínský, J. Nebeský, J. Jelínek, J. Frič, M. Františák: Hoří v sadě rodném květ; Vladislav Vančura: Rozmarné léto; Simona Petru: Věra; Sébastien Thiéry: Kdo je pan Schmitt?; Milan Uhde: Zázrak v černém domě; Friedrich Schiller: Marie Stuartovna.

✂ Mezzosopranistka Dagmar Pecková zahájí tradici festivalu Zlatá pecka Chrudim, na jehož organizaci a dramaturgii se podílí. Chrudimská rodačka bude také hlavní interpretkou. První ročník od letošního 27. 8.

do 4. 9. nabídne árie z opery G. Bizeta *Carmen*, pásmo *Carmen y Carmen*, jehož autorem je Jan Jiráň, nebo interpretační kurzy. Ty budou zaměřeny na českou, německou a ruskou píseň pozdního romantismu s přesahem do první poloviny 20. století.

✂ Sborové galakonzerty se uskutečnily 19. a 21. 5. 2017 v Divadle Antonína Dvořáka v Ostravě. V hlavní roli vystoupil sbor opery ND moravskoslezského, včetně jeho stálých externích partnerů. „Sbor opery ND moravskoslezského patří ke špičkovým operním sborům, vysoce hodnoceným v celostátním i mezinárodním měřítku, a to i přes poměrně menší personální obsazení oproti operním sborům Národních divadel v Praze a Brně“, uvedl ředitel NDM Jiří Nekvasil. V podání sboru NDM zazněly oceňované romantické sborové scény z oper B. Smetany, A. Dvořáka, G. Verdiho, R. Wagnera, G. Bizeta a dalších. Na slavnostním galakonzertu účinkovali přední sólisté opery NDM – sopranistka Eva Dřízgová – Jirušová a basista Martin Gurbal'. Orchester NDM řídil hudební ředitel Jakub Klecker.

✂ Orchester Státní opery Praha uskuteční 14. 9. 2017 v ND Praha koncert k zahájení sezony 2017/18 – „Hudba z repertoáru nového německého divadla v Praze“. Toto divadlo bylo plných padesát let (1888 – 1938) fenoménem hudební Prahy. Zásluhou osvíceného prvního ředitele Angela Neumanna i jeho následovníků uvedlo celkem 30 operních titulů ve světové premiéře (např. *Očekávání A. Schönberga*, *Nízinu E. d' Alberta...*) a 163 titulů v české premiéře včetně oper R. Strausse, E. W. Korngolda, C. Debussyho, M. Ravela... Spoustu dalších jmen dávno kryje prach času, ale i tito skladatelé byli nezbytným podhoubím pro tvorbu, která si cestu na hudební Olymp našla. A právě tyto dnes neprávem opomíjené autory chce koncert Orchestru Státní opery představit. I mezi jejich skladbami jsou ukryty diamanty.

✂ Po dlouholetém působení Petra Zusky nastoupil na post uměleckého šéfa Baletu Národního divadla Praha Filip Barankiewicz.

✂ Hvězdný tenorista Pavol Bršlík nahrál pro Supraphon písně Antonína Dvořáka (SU 4215-2). CD pokřtila 18. 4. 2017 legenda světové opery Gabriela Beňačková. Slovenský tenorista Pavol Bršlík (v zahraničí Pavol Breslík) patří dnes k nejvýraznějším představitelům mladé pěvecké generace na mezinárodní operní scéně. Přelomový v jeho kariéře byl rok 2005, kdy byl v anketě kritiků prestižního časopisu *Opernwelt* oceněn jako „Pěvecký talent roku“. Je pravidelným hostem významných evropských operních domů (Vídeňská státní opera, Bavorská státní opera, Pařížská opera, Gran Teatre del Liceu v Barceloně, Théâtre Royal de la Monnaie v Bruselu) Od r. 2012 spolupracuje s operou v Curychu. Je také vyhledávaným koncertním umělcem, kdy zvláštní péči věnuje písňovému repertoáru. Na CD vyšla jeho nahrávka Schubertova cyklu *Spanilá mlynářka*, nahrál Dvořákovy *Cypřiše*, *Písně večerní* a *Cikánské melodie*.

✂ Sopranistka Angela Gheorghiu poutá pozornost. Dokáže být půvabná, svůdná, na jevišti působivá, někdy kontroverzní. Její soprán je mnohými považován za ten nejryzejší mezi současnými sopranistkami – „lehký jako pírkó, sametový a kovový zároveň“. Díky tomu všemu si pěvkyně vybudovala jedinečné postavení mezinárodní operní superstar. Letos uplynulo 25 let od chvíle, kdy v r. 1992 zaznamenala svůj mezinárodní debut v londýnské Královské opeře. Její start na operní výsluní byl raketový. V témže roce se představila také v newyorské MET a ve Vídeňské státní opeře. V r. 1994 zpívala poprvé roli *Violety* ve Verdiho *Traviatě* v Covent Garden, která jí přinesla obrovský úspěch. Od té doby je Angela Gheorghiu jednou z nejžádanějších operních umělkyní. Tento měsíc po několika letech zavítá do ČR, aby 14. července společně s Ramónem Vargasem zahájila 26. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Český Krumlov.

✂ Divadlo J. K. Tyla v Plzni uvedlo 3. 6. 2017 českou premiéru opery Luigi Cherubiniho *Medea* (z r. 1797). Ředitel Martin Otava ve svém celoživotním tahu k operním objevům nasadil tentokrát hodně vysokou laťku. Euripidovo antické drama převedl Cherubini (1760 – 1842) do náročných psychologických dialogů a klasicistního zvuku. Klade vysoké nároky pěvecké i na orchestrální diference vyjádření nálad. Inscenátoři přesunuli antický děj do 40. let 20. století. Režisér M. Otava přidal rolím obscénní mravy – *Médea* byla alkoholička, většinu času oděná jen do prádla se muchlá s nevěrným *Iásonem*, král *Kreón* je též alkoholik... Titulní postavu vytvořila přesvědčivě Katarina Jorda, *Iásona* zpíval kanadský tenorista Philipope Castagner, *Kreóna* Pavel Klečka. Operu nastudoval a představení dirigoval Norbert Baxa.

✂ Červencová premiéra (6. a 7. 7. 2017) operety Jacquese Offenbacha v Hudebním divadle Karlín nabídla komediální úpravu antického mýtu o božském pěvci Orfeovi. Režie se zhostilo již fenomenální

bratrské duo Michal a Šimon Cabanovi. Český překlad textů Ivo Fischer. Hudební nastudování Jan Chalupecký. Inscenace je parodií na Evropskou unii.

✂ Závěr 59. ročníku Festivalu Smetanova Litomyšl patřil brněnské opeře. Divákům mezinárodní přehlídky se na zámeckém nádvoří představila opera dvěma inscenacemi: 4. 7. A. Ponchielli – La Gioconda, 5. 7. O. Nedbal – Polská krev. Slavnostní zakončení festivalu 6. července 2017: nejslavnější sborové scény z oper Nabucco, Aida, Otello, Macbeth, Síla osudu, Sedlák kavalír, Madama Butterfly, Mefistofeles, Faust a Markéta, Eugen Oněgin, Dimitrij, Braniboři v Čechách. Na nevšedním koncertě nazvaném Velké finále: Va, pensiero... spolupracoval Symfonický orchestr Českého rozhlasu (šéfdir. O. Lenárd), Sbor Janáčkovy opery NdB a Pěvecký sbor Masarykovy univerzity (sborm. J. Pančík, M. Vajda).

✂ V r. 2016 bylo založeno volné sdružení významných světových umělců, kteří sympatizují s firmou PETROF a obdivují kvalitu a krásu jejich nástrojů. V rámci projektu jsou úspěšně organizovány koncerty a turné po celém světě. (Více na www.petrof.cz.)

Ze světa

✂ Stávka orchestru a sboru ve francouzské Opéra de Toulon zabránila představení Gounodovy opery Romeo a Julie v neděli 6. 6. 2017. Obě tělesa stávkovala již v dubnu, kdy se odmítla zúčastnit generálky na novou inscenaci Mozartovy opery Únos ze serailu. Důvodem tehdy i nyní je skutečnost, že tělesa nemohou dosáhnout jednání s vedením divadla ohledně platů, které jsou o 15 – 20 % nižší než je ve Francii průměr.

✂ Nový dokumentární film o Lucianu Pavarottim chystá americký režisér, producent a herec Ron Howard, který má na svém kontě Oscara za film Čistá duše a také dokumentární film o Beatles, který byl letos nominován na cenu BEFTA. Impulzem k natočení filmu se stalo 10. výročí Pavarottiho úmrtí letos 6. 9. Film vzniká v koprodukcii pěvcových dědiců, Universal Music Classic a Decca Records.

✂ Pražský komorní balet se počátkem června zúčastnil prestižního festivalu v Pusanu, druhém největším jihokorejském městě. Na festivalu představil choreografie This is not a kiss! autorů Žiga Jereba a Anny Štěrbové a Mysterium času Hany Polanské Turečkové. Do Jižní Koreje se soubor letos vrátí koncem září – představí se na Mezinárodním tanečním festivalu Tamra na ostrově Jeju.

✂ Tenorista Petr Nekoranec, který je od září 2016 frekventantem prestižního Lindemannova programu v newyorské Metropolitní opeře, vystoupil v červnu na populárních koncertech pořádaných MET v newyorských parcích. Recitály mladých talentovaných pěvců začaly 12. 6. 2017 v Central Parku. Mimo P. Nekorance vystupovala sopranistka So Young Park a barytonista Hyung Yun, na klavír doprovázel Dan Saunders. Všechny koncerty byly tradičně zdarma.

✂ Vídeňská státní opera vzdala hold Lucii Popp. 12. 6. 2017 byla slavnostně odhalena busta legendární pěvkyně, která se stala první slovenskou umělkyní účinkující na této scéně. Lucia Popp (1939 – 1993) byla i první Slovenkou na Salcburském festivalu, v milánské La Scale, pařížském Palais Garnier, londýnské Covent Garden i newyorské Metropolitní opeře. Bustu odhalil slavný rakouský režisér Otto Schenk. Slavnostní projevy přednesli legendární slovenský pěvec Peter Dvorský, dlouholetý dramaturg opery prof. F. E. Dostal, ředitel opery D. Meyer. Mezi mnoha významnými hosty byli Edita Gruberová, Gabriela Beňačková, Eva Blahová, gen. ředitel SND Marián Chudovský, ředitel opery SND Slavomír Jakubek, primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal a Ursula Tamussino, autorka biografie „Vzpomínky na Lucii Popp“. Autorem busty je akademický sochař Juraj Čutek. Akci spoluorganizoval Slovenský institut ve Vídni a Velvyslanectví SR v Rakousku. Lucia Popp zahájila svou závratnou kariéru právě ve Vídeňské státní opeře, kde předzpívala Herbertu von Karajanovi a okamžitě získala angažmá. Domů se jako emigrantka směla podívat až po dvaceti letech.

✂ Český dirigent Jakub Hrůša se stal jedním ze dvou hlavních hostujících dirigentů londýnského Philharmonia Orchestra. Bude jím od sezony 2017/18. Hrůša je šéfdirigentem Bamberšských symfoniků a hlavním hostujícím dirigentem České filharmonie.

- ✂ Collegium Marianum a Buchty a loutky uvedly v německém Halle premiéru Händelovy barokní opery s loutkami. Originální propojení barokní opery a loutkového divadla je nejnovější společný počín renomovaného souboru Collegium Marianum a nezávislého divadla Buchty a loutky. Společné nastudování slavné Händelovy opery *Acis a Galatea*, v němž se na jedné scéně setkávají marionety v nadživotní velikosti s předními domácími i zahraničními sólisty – to vše za hudebního doprovodu barokního souboru bylo uvedeno 27. 5. 2017 v rámci festivalu *Händel – Festspiele Halle*. V rolích Galatey, Acise, Polyphema, Damona a Coridona se představili vynikající sólisté v čele se Sophií Junker, Benediktem Kristjanssonem, Patricií Janečkovou a Tomášem Králem.
- ✂ Ve spolupráci s Vlámskou národní operou v Antverpách a Gentu a Národním divadlem v Mannheimu připravila na jaře Opera Slovenského ND v Bratislavě (premiéra 7. a 9. 4. 2017) s mezinárodním tvůrčím týmem inscenaci opery *Židovka*, kterou Jacques Fromental Halévy komponoval v tradici velké francouzské opery. Libretista Eugène Scribe situoval její dramatický děj do prostředí Kostnice a období koncilu (1414 – 1418). Premiéra opery se konala v Paříži 23. 2. 1835, a i když je nejvýznamnějším dílem skladatele, hrála se ve 20. století jen výjimečně. Renomovaný německý režisér Peter Konwitschny se ve svém režijním pojetí rozhodl výrazně akcentovat nadčasové politické poselství díla, kvůli kterému zejména v době nacismu tato opera téměř vymizela z repertoárové nabídky divadel. Před bratislavskou premiérou režisér upřesnil své stanovisko: „*Židovka* nás poučuje o tom, že musíme přestat s každým násilím, umět komunikovat a hledat více lásky... V původní předloze jde o konflikt židů a křesťanů. Příběh se dá zevšeobecnit a je silný, protože na lidských osudech ukazuje, jak zlé mohou být důsledky nesnášenlivosti...“ Operu hudebně nastudoval dirigent Robert Jindra. V hlavních rolích se představili: *Židovka* Ráchel – Liudmila Slepneva, Eléazar – Michal Lehotský. Dále zpívali Peter Mikuláš, Jozef Benci, Juhan Tralla, Ľubica Vargicová, Jana Bernášková. V ND Praha se *Židovka* naposledy hrála v l. 1922 – 35.
- ✂ Schwerin – významné kulturní centrum krásně položené okolo 25 km dlouhého jezera na severu Německa. Ve městě je řada kulturních památek – impozantní klasicistní budova Státního divadla, na ostrově se nachází velkolepý Schwerinský zámek a napravo od divadla klasicistní budova městského muzea. Všechny tři budovy hrají základní roli ve zdejších operním festivalu. Základy můžeme hledat už v době, kdy při vévodském dvoře Johanna Albrechta I. Meklenburského vznikl dvorní orchestr (polovina 16. stol.). V polovině 19. století probíhal ve Schwerinu hudební festival za účasti Felixe Mendelssohna – Bartholdyho. Současný operní festival byl zahájen 11. 6. 1993 činoherním představením. Další rok byla hrána opera J. Masseneta *Don Quichotte*, po dvou letech Verdiho *Trubadúr*. Legendárním bylo představení Verdiho *Nabucca* (70 000 diváků), v následujícím roce Turandot. V r. 2003 velkoryse koncipovaná a velmi působivá inscenace Verdiho *Dona Carlo*. Další letní sezony byly ve znamení oper Verdiho *Maškarní ples*, *Rigoletto*, *La traviata*, *Trubadúr*. V r. 2008 je vystřídal Bizetova *Carman* následovaná Kouzelnou flétnou W. A. Mozarta, další sezonu obohatil muzikál *Řek Zorba*. V dalším roce opět Verdi – *Síla osudu*, poté Weberův *Čarostřelec*, dále Leoncavallovi *Komedianti*. Následovala první opereta – *Netopýr* J. Strausse. Po něm přišla trojice Verdiho děl – *Nabucco*, *Aida*, *La traviata*. Letos v létě je na programu známá Bernsteinova *West Side Story*. Na příští rok je plánována Pucciniho *Tosca*. Letošní inscenace se bude hrát 23x..

Nabídky a informace:

- ★ Biskupský dvůr patří k nejkouzelnějším místům historické části Brna – jeho využití pro kulturní projekty není ničím novým. Jedinečným ale bude uvést do těchto prostor baletní umění. Diváci se mohou těšit na fragmenty z repertoáru i ukázky z připravovaných projektů, a to ve dnech 1. – 5. září.
- ★ Letní večery s operou na Špilberku: 8. 7. 2017 se poprvé představila v titulní roli Bizetovy *Carmen* Václava Krejčí Housková. Představení v srpnu – 29. 8. *Tosca*, 31. 8. *Nabucco*. V září uvidí diváci 2. 9. nejnovější operní inscenaci NdB – Ponchielliho *La Gioconda* (pod taktovkou J. Kyzlinka vystoupí v hlavních rolích I. Jiříková, V. Hajnová, L. Čermáková, L. Mastro, S. Sem a J. Šťáva). 3. 9. se vrátí na nádvoří Špilberku Bizetova *Carmen* v titulní roli s Václavou Krejčí Houskovou. Posledním operním představením léta na Špilberku bude Verdiho *La traviata* 6. 9. s Janou Šrejma

Kačírkovou, Alešem Brisceinem a Svatoplukem Semem v hlavních rolích. Začátky představení jsou v 19 hod.

- ★ 25. – 29. 8. 2017 – v čarovném plenérovém prostoru Biskupského dvora (vstup ze Zelného trhu) uvede činohra NdB hru Z. Jirotky Saturnin. Léto, humor a swingová romantika za doprovodu živé hudby – můžete zažít dobrodružství, o kterých se vám ani nesnilo. Saturnin a vy. Co víc si přát?
- ★ Ve dnech 13. – 25. srpna 2017 pořádá Filharmonie Brno Mezinárodní hudební festival Špilberk. Hlavní hradní nádvoří se rozezní melodiemi známých klasických skladatelů. Nenechte si ujít např. 13. 8. Simonu Šaturovou v BEL CANTU nebo 14. 8. KINOKONCERT (koncert z Paříže 2014), kde účinkovali A. Netrebko, N. Dessay, O. Peret'atko, E. Garanča, P. Beczala, L. Brownlee, L. Naouri. Celý program na www.spilberk.cz/mezinarodni.hudebni-festival-spilberk-2017.
- ★ Stěžejní součástí prázdninového programu na hradě Špilberk se stanou Letní shakespearovské slavnosti od 17. 7. do 9. 8. 18. ročník nabídne mj. tři premiéry. Pražský a ostravský Hamlet nebo komponovaný večer Pocta Shakespearovi s Janem Třískou si jistě najdou své diváky.
- ★ Český filharmonický sbor Brno, který patří k největší světové špičce (vystupuje na evropských prestižních festivalech a významných koncertech) vstupuje do 27. koncertní sezony a nabízí 12. ročník Cyklu abonentních koncertů. (Kontakt www.cfsbrno.cz, tel. 602 711 062, e-mail chmelik@csfbrno.cz.)
- ★ 13. ročník Festivalu hudebního divadla OPERA 2017 se uskuteční ve dnech 13. září 2017 – 5. listopadu 2017 v Praze. NdB se na festivalu představí operou G. Rossiniho Hrabě Ory. Podrobnosti uvedeme v dalším Zpravodaji.
- ★ Letní slavnosti staré hudby VERSAILLES – 18. mezinárodní festival 11. 7. – 7. 8. Praha (zámek Trója, Rudolfinum, Lobkovický palác a další). V podání českých i zahraničních interpretů zazní výběr barokních instrumentálních skladeb, z nichž některé budou uvedeny v novodobé premiéře a přenesou návštěvníky do sídla francouzských kráľů Versailles.
- ★ Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK uvede 30. 8. 2017 v 17 hod. ve Valdštejnské zahradě v Praze lákavý program: filmová hudba (Harry Potter, Sedm statečných), předeheru k opeře Carmen G. Bizeta, tanec z Prodané nevěsty B. Smetany. Vstup je volný.
- ★ 7. – 23. 7. 2017 – 13. ročník Hudebního festivalu ve Znojmě. Na zahajovacím koncertě vystoupil patron festivalu, světoznámý houslista Pavel Šporcl.

Vážení přátelé,

závěrem dovoluje citát: „Kultura je identifikačním znakem každého národa. Kultura není luxus – je to nezbytnost.“ (Karel Mark Chicon, šéfdirigent orchestru Deutsche Radio Philharmonie.) Hodně krásných letních dnů, plno nových zážitků a šťastné návraty z cest přeje členové výboru SPNdB

Jana Veselá

Použité zdroje:

Malá encyklopedie české opery

Postavy brněnského jeviště

Osobnosti světové hudby

Malá encyklopedie hudby

Oxfordský slovník opery

Hudební rozhledy

Denní tisk a internet

DIVA – magazín NdB – květen, červen

Webové stránky NdB

Uzávěrka Zpravodaje dne: 25. července 2017

Neprodejné. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, 613 00 Brno, IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.